

EU's frølovgivning er ødelæggende for økologisk dyrkning

Industrialiseret frøproduktion har medført at katastrofalt fald i mangfoldighed i sorter og afgrøder, mener artiklens forfatter

Af Anders Christian Borgen, ph.d, chefkonsulent, Agroligica

At høste sine frø og at bruge en del af det som udsæd er afgørende for fødevareforsyningen og overlevelsen af bønder verden over. Sådan har altid været det.

Men overgangen til den industrialiserede frøproduktion, hvor bønderne køber deres frø af firmaer, som har rettigheder overfor frøene, har medført et katastrofalt fald i den mangfoldighed i sorter og afgrøder, og som nu er stærkt truet i de lande, hvor mangfoldigheden fortsat eksisterer.

For at sikre fødevareforsyningen og mangfoldigheden i planteavlen verden over, har FN's fødevareorganisation FAO vedtaget en plantetraktat, som pålægger landene at sikre bøndernes rettigheder til at bevare, udnytte og udveksle frø med hinanden.

Verden bliver et både kedeligere og et mere usikkert sted at leve, hvis disse fundamentale rettigheder ikke efterleves.

EU's frølovgivning er under revision, og det er der god grund til. Lovgivningen er én lang opremsning af, hvordan firmaerne kan begrænse landmændenes brug af deres produkter, og i stigende grad er der fra miljøorganisationer og bondeorganisationer rejst kritik af lovgivningen, som i store træk forbyder bønder at gøre det, som de har levet af i årtusinder, nemlig at høste deres frø og bruge noget af det som udsæd året efter.

Ønsker forbud mod gamle sorter

Nu går frøfirmaerne så til modangreb for at forsvare sig mod kritikken. I sidste nummer af medlemsbladet Frøavleren skriver formanden for frøsektionen i Landbrug og Fødevarer, Thor Gunnar Kofoed, hvad de vil gøre for at sikre frøfirma-

erne mod bøndernes rettigheder og bevarelsen af mangfoldighed.

Kofoed opstiller tre krav til den kommende revision af EU's frølovgivning. For det første vil han have et totalt forbud mod gamle sorter, det vil sige sorter, som ikke ejes af et frøfirma.

For det andet vil han have, at det er frøfirmaerne selv, der fremover skal stå for certificeringen af produktionen, hvilket hidtil har været udført af Plantedirektoratet, og som det sidste punkt ønsker han at sikre, at især det første krav om forbud mod gamle sorter i frølovgivning ikke kommer ind af bagvejen via anden lovgivning, eksempelvis miljølovgivning, bare fordi nogle kokke i Noma og andre madentusiaster vil have specialprodukter eller økologiske varer.

Altså: Hvis bønderne ikke længere frivilligt vil købe firmaernes produkter, så er det forbud, der skal til, og for en sikkerheds skyld skal lovgivningen administreres af firmaerne selv, så der ikke er alle mulige kritikere, der kan komme og blande sig af hensyn til miljø og menneskerettigheder.

Forbud vil ramme økologisk dyrkning

Under økologiske dyrkningsforhold har gamle sorter ofte et lige så højt udbytte som moderne sorter, der er forædlet til højt gødningsniveau med kemisk ukrudtsbehandling.

Derfor ønsker nogle økologer i nogle tilfælde at bruge gamle sorter, som ofte har en bedre kvalitet. Et forbud mod gamle sorter vil derfor primært ramme den økologiske produktion.

Ølandshvede er et eksempel på en gammel hvedesort. Den kan få lidt mel dug. Udbyttet er ikke særlig højt, og bagekvaliteten lever ikke op til de standarder, der er for moderne brødhvede.

Den ville aldrig kunne godkendes efter moderne kriterier, og den er som sådan utvivlsomt en af de sorter, som Kofoed ønsker forbudt.

Imidlertid bliver sorten rost til skyerne af Claus Meyer, Camilla Plum og andre prominente gastronomer, og brød bagt af Ølandshvede serveres blandt andet på Noma, fordi de

ikke kan finde nogen moderne sorter med en kvalitet, der svarer til Ølandshvedens.

I den situation kan man kun undre sig: Hvorfor mon det er så vigtigt for frøfirmaerne at forbyde denne og lignende sorter ved lov?

En ting er, at det er vanskeligt at trænge igennem med et specialprodukt i et marked, der er totalt domi-

neret af nogle få industrialiserede firmaer med deres standardvarer, men er det overhovedet politikernes opgave at lave lovgivning om, hvilke sorter landmændene har ret til at dyrke?

Og er det virkelig en venstrebonde, der skal stå som frontfigur for at begrænse bøndernes rettigheder og for at begrænse udviklingsmulighederne for den inno-

vative danske fødevarerbranche?

Moderne planteforædling har frembragt mange gode sorter med mange gode egenskaber. Vi skal fortsat sikre, at planteforædlingen har gode udviklingsmuligheder, og det indebærer, at forædlerne skal have muligheder for at opkræve licens af deres sorter af de landmænd, der ønsker at bruge

dem. Men det skal foregå på markedsvilkår, og hvis nogle landmænd i nogle situationer mener, at en gammel sort i en konkrete situation bedre opfylder kravene til dyrkning og afsætning, så skal han ikke tvinges til at bruge en beskyttet sort med et lovkrav.

Den type landbrugspolitik hører hjemme i Nordkorea, og ikke i Danmark.

SITUATION: Investeringstung maskinpark

ØNSKE: Mere likviditet i bedriften

LØSNING: Leasing

Ved at lease maskiner og udstyr gennem Danske Leasing kan du frigøre likviditet, der i stedet kan arbejde mere aktivt og effektivt for kerneforretningen.

Leasing kan samtidig være en konkurrencedygtig finansiering, hvor du bl.a. slipper for momsudlæg og tinglysningsafgifter.

Du bryder store anskaffelsessummer ned i overkommelige månedlige leasingafgifter, og passer du din del af aftalen, kan den ikke opsiges fra vores side.

Når aftalen udløber, kan du skifte til nye maskiner og udstyr – stadig til overkommelige månedlige leasingafgifter.

Leasing kan åbne nye døre til udvidelse, nybygning og strategiske investeringer – under alle omstændigheder koster det ikke noget at kende sine muligheder.

Ring til vores branche- og produktkyndige konsulenter på 70 20 12 50 og hør om dine muligheder.

www.danskeleasing.dk

Danske Leasing